herpy

GECKOR

Morocco lizard-fingered gecko

Saurodactylus brosseti

Saurodactylus brosseti är en mycket liten, marklevande gecko från västra Marocko. Kroppen mäter omkring 3 cm från nos till kloak, och den är aktiv på dagen och i skymningen. Arten är ett komplex av dolda arter och nästan okänd i fångenskap, så anvisningen bygger på klimatet i utbredningsområdet.

Familj: Sphaerodactylidae Tidigare namn: *Saurodactylus mauritanicus brosseti; Saurodactylus fasciatus brosseti*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**3 cm** nos-kloaklängd
Livslängd	**5-10 år**
Aktiv	**På dagen och i skymningen**
Levnadssätt	**Marklevande**
Biotop	**Halvöken och klippterräng**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**40 × 30 × 30 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**22-28 °C**
Värmeplats	**30-32 °C**
Temperatur, natt	**12-18 °C**
Luftfuktighet	**40-60 %**
UVB	**Rekommenderas** Fergusonzon 1
Föda	**Insekter och små leddjur (hoppstjärtar, bananflugor)**
Hålls	**Ensamma eller parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**1 ägg**
Inkubation	**60-90 dagar** vid 24-28 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Saurodactylus brosseti är en mycket liten gecko i familjen Sphaerodactylidae. Den mäter upp till omkring 31 mm från nos till kloak. Ryggfärgen varierar från beige till mörkbrun. Arten saknar de stora vita eller gula fläckarna på ryggen som andra arter i komplexet har; fläckarna är mycket små eller helt frånvarande. Svansen är som regel täckt av oregelbundna gula fläckar på brun botten, och ovanpå huvudet syns som regel en vit, V-formad rand som inte når ner på halsen.

Arten beskrevs 1957 som underart till *Saurodactylus mauritanicus* och räknas i dag som egen art. Den är uppkallad efter ornitologen och däggdjursforskaren André Brosset, som hjälpte till att samla in djuren. Genetiskt rymmer *S. brosseti* i den gamla avgränsningen fem skilda linjer, som 2019 delades upp i fem arter: *Saurodactylus brosseti* i snäv mening (den nordliga linjen), *Saurodactylus elmoudenii*, *Saurodactylus harrisii*, *Saurodactylus slimanii* och *Saurodactylus splendidus*. De flesta av linjerna kan inte skiljas åt på utseendet, och äldre uppgifter om arten kan därför gälla hela komplexet.

Arten lägger ägg. Könsskillnader är inte dokumenterade, och livslängden i rutan (5-10 år) är en uppskattning för en liten gecko.

Utbredning och livsmiljö

Saurodactylus brosseti lever i västra Marocko, och typlokalen är Soussdalen i sydväst. I snäv mening finns arten från en bit söder om Agadir och norrut. Söder om Agadir och vidare ner längs Atlantkusten till Västsahara lever den nära besläktade *Saurodactylus harrisii*, och trakten kring Agadir är en kontaktzon mellan de två. Arten finns från kusten upp till omkring 1.100 m över havet.

Arten bedöms på IUCN:s globala rödlista som livskraftig.

> **Naturlig utbredning:** Marocko.

LIVSMILJÖ

Saurodactylus brosseti lever i Marockos västra delar, där klimatet är medelhavsliknande till halvtorrt med varma, torra somrar och svalare, fuktigare vintrar. Livsmiljöerna är skog, klippterräng, odlad mark och betesmarker. Arten lever på marken och är aktiv på dagen och i skymningen.

Temperaturer och luftfuktighet i livsmiljöerna är inte dokumenterade, så siffrorna i rutan bygger på klimatet.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

Skötsel

TERRARIET

Det finns nästan ingen kunskap om skötseln av *Saurodactylus brosseti*. Klimatet i utbredningsområdet är medelhavsliknande med varma, torra somrar och milda, fuktigare vintrar, och arten är en mycket liten, marklevande gecko. *Euleptes europaea* är en annan liten gecko i samma familj och lever i ett liknande medelhavsklimat.

Ett par kan hållas i ett terrarium på 40 × 30 × 30 cm. Bottenytan betyder mer än höjden. Använd ett substrat av sand blandad med lerig jord i ett lager på 4-5 cm, och lägg platta stenar, korkbark och torrt löv som gömslen i både den varma och den svala änden. Stenarna ska stå direkt på terrariets botten, inte ovanpå sanden, så att de inte kan rasa ner över djuret. Alla springor och öppningar ska stängas, eftersom djuret är mycket litet.

TEMPERATUR

På dagen hålls botten på 22-28 °C med en liten varm plats på 30-32 °C under en svag spotlight styrd av en termostat. På natten sjunker temperaturen till 12-18 °C.

På vintern kan dagslängden och temperaturen sänkas några grader under ett par månader, så att årsrytmen liknar medelhavsklimatets milda vintrar. En egentlig vintervila är inte dokumenterad för arten. Mät temperaturen med digitala termometrar i både den varma och den svala änden.

Läs mer: Värme och temperatur Läs mer: Vintervila och årstider

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten ska vara 40-60 %. Spraya terrariet lätt varannan till var tredje dag, så att det sitter droppar på stenar och blad som djuret kan dricka, och låt det torka upp mellan sprayningarna. Ge ett fuktigt gömsle, t.ex. en liten låda med fuktiga kokosfibrer, så att djuret själv kan välja. En vattenskål är inte nödvändig.

LJUS OCH UVB

Saurodactylus brosseti är aktiv på dagen och i skymningen. Ett svagt UVB-rör i ena änden av terrariet med gott om skugga och gömslen rekommenderas; Ferguson-zon 1 passar en liten gecko som mest rör sig i skugga och skymning, men zonen är inte uppmätt för arten. Pudra dessutom foderdjuren med kalk och D3-vitamin.

Håll ljuset tänt omkring 12-13 timmar om dagen på sommaren och 10 timmar på vintern, styrt av en timer.

Läs mer: Ljus och UVB Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

UTFODRING

I naturen lever arten på små leddjur. Foderdjuren ska vara mycket små, inte större än djurets huvud: hoppstjärtar, bananflugor, nykläckta syrsor och små gråsuggor.

Mata varannan dag med så mycket som djuret äter på ungefär fem minuter, och pudra foderdjuren lätt med kalk vid varje utfodring och med vitaminer varannan till var tredje utfodring. Se till att det finns en stabil tillgång på små foderdjur innan djuret skaffas.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

BETEENDE OCH HANTERING

Arten jagar som en väntejägare: den sitter stilla och slår till när en liten insekt kommer förbi. Beteendet i fångenskap är inte dokumenterat. Håll djuret enskilt eller ett par i ett rymligt terrarium med många gömslen. Två hanar ska inte hållas ihop. Djuret är för litet och ömtåligt för att hanteras och flyttas genom att låta det krypa in i en liten behållare.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Ålder vid könsmognad och könsskillnader är inte dokumenterade för arten. Hos så små geckor är könet svårt att se utan lupp; titta efter hemipenisbulorna vid svansroten. Ett par kan därför inte sättas ihop säkert.

PARNING

Parning och avel i fångenskap är inte dokumenterade för arten. Ett par i ett rymligt terrarium med många gömslen och en tydlig årstidsrytm, med kortare dagar och något svalare temperaturer på vintern, är en rimlig utgångspunkt.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan lägger ett ägg åt gången. Siffran härrör från före komplexet delades upp och kan gälla flera av arterna. Hur många ägg hon lägger per år är inte dokumenterat. Ge henne en lätt fuktig plats under en platt sten eller en bit bark och kontrollera regelbundet efter ägg. Ett ägg tas försiktigt ut utan att vändas.

INKUBATION

Inkubationen är inte dokumenterad för arten. Rutans 60-90 dagar vid 24-28 °C är en uppskattning utifrån andra små geckor. Lägg ägget i en liten ventilerad ask med lätt fuktig vermikulit och vänd det inte.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Uppfödning är inte dokumenterad för arten. Ungarna är mycket små och ska ha hoppstjärtar och nykläckta bananflugor varje dag, pudrade med kalk, i en liten, tät ask med samma inredning som de vuxnas.

Hälsa och vanliga misstag

Det finns inga dokumenterade sjukdomar som är särskilda för *Saurodactylus brosseti*. Liksom hos andra mycket små geckor är de typiska problemen:

- För lite kalk och D3-vitamin, som kan ge mjuka ben och skakningar.
- Ensidig föda eller för stora foderdjur.
- För torrt terrarium utan fuktigt gömställe, som ger problem med hudömsningen, eller för vått terrarium, som ger hudinfektioner.
- Stenar och träbitar som rasar eftersom de står ovanpå substratet.
- Slagsmål mellan hanar.

Kontakta en veterinär med erfarenhet av kräldjur om djuret tappar vikt, inte äter eller verkar slött.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.